DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* 10.— rec. voor *Soerabaya*, en *f* 12.— rec. franco per post.

WOENSDAG 3 AUGUSTUS.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 32. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1853.

OFFICIEEL GEDEELTE.

PUBLIKATIE

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS.

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,
DEN RAAD VAN NEDERLANDSCH-INDIE GEHOORD;
Allen, die deze zullen zien of hooren lezen Salut!
doet te weten:

Dat Hij heeft goedgevonden en verstaan:

In te trekken artikel 9 en de tweede alinea van artikel 31 van het reglement voor de kommissie, belast met het beheer der begraafplaatsen voor lijken van Europeanen en daarmede gelijkstaande personen te *Soerabaya*, zoomede voor den opziener der begraafplaatsen (staatsblad 1852 n°. 72), luidende:

(Art. 9). Op de oude begraafplaats mogen alleen nog ter aarde worden besteld de lijken van zoodanige personen die aldaar grafkelders in wettigen eigendom bezitten, welke nog benuttigd kunnen worden, met in achtname van het dienaangaande bepaalde bij het tweede gedeelte van art. 31 van dit reglement.

(Alinea 2 van art. 31). Op de oude begraafplaats kunnen, in verband met artikel 9 van dit reglement, de lijken, op de wijze, zoo als zulks vóór het bestaan dezer kommissie heeft plaats gehad, worden bijgezet; met uitdrukkelijke bepaling, dat de grafkelders zoodanig gedigt moeten zijn, dat zich daaruit niet de geringste hoeveelheid bedorven lucht verspreiden kan; op pœne van, bij het niet stiptelijk, ten genoege der kommissie, opvolgen dezer bepaling, ontzegging van verder gebruik van zoodanigen grafkelder te mogen maken.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze te *Soeraboya* worden gepubliceerd, waar zulks te doen gebruikelijk is, en voorts geplaatst worden in de Javasche courant en in het staatsblad van *Nederlandsch-Indie.*

Gegeven te *Tugal*, den 18den Julij 1853.

(Staatsblad n°. 61.)

DUYMAER VAN TWIST.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indie.*
De Algemeene Sekretaris,
A. PRINS.

JAVASCHE COURANTEN.

van den 23sten tot den 27sten Julij 1853 Nos. 59—60.

Civiel Departement.

GESTELD:

Ter beschikking van den direkteur der kultures, de ambtenaar der tweede klasse J. F. Haase.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Direkteur der Kultures
BIJ HET PERSONEEL DER INDIGO-KULTUUR
ZIJN OVERGEPLAATST:

De opziener der eerste klasse H. B. Wiggers, uit de residentie Banjoemaas naar Bagelen.

De opziener der eerste klasse B. H. Outhoof, uit de residentie Bagelen naar Banjoemaas.

Civiel Departement.

BEVORDERD:

Tot kontroleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, W. A. Jellinghaus, thans kontroleur der tweede klasse.

Schutterijen, enz.

ONTSLAGEN:

BIJ DE BATAVIASCHE SCHUTTERIJ,

Op zijn verzoek, eervol, wegens volbragten diensttijd, de kapitein à la suite J. Tromp.

Militair Departement.

BEVORDERD:

Tot architekt van de 1ste klasse der genie, de architekt der 2de klasse R. G. Schrock.

(Voor het land.) De Wd. Resident van *Soerabaya* maakt bij deze aan elk en een iegelijk dien zulks mogt aangaan bekend, dat op *Zaturdag den 13den Augustus* aanstaande, des morgens ten acht ure precies, in den dalm van den regent alhier, door hem onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, overeenkomstig het reglement op de uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, voor de LEVERANCIE DER VERSCHILLENDE BENOODIGDHEDEN VOOR DE ONDERSCHEIDENE DEPARTEMENTEN GEDURENDE HET JAAR 1854, waarvan de voorwaarden nader in de Javasche Courant zullen worden opgenomen, en dagelijks, met uitzondering van den Zondag, ter lezing zullen liggen ter Secretarie der Residentie.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvingsbilletten vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding aan hem Wd. Resident te doen geworden, en bij de uitbesteding in persoon tegenwoordig te zijn dan wel zich te doen vervangen door behoorlijk daartoe gekwalificeerde personen.

SOERABAYA, 18 *Julij* 1853.
De Wd. Resident voornoemd,
SCHONCK.

(Voor het land.) De Wd. resident van *Soerabaya* maakt bij deze aan elk en een iegelijk dien zulks mogt aangaan bekend, dat op *Dingsdag den 9den dezer*, des morgens ten 9 uur ten zijnen burele, door hem onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, overeenkomstig het reglement op de uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, voor den onmiddelijken OVERVOER VAN BANDJARMASSING NAAR MUNTOK VAN 600 TON STEENKOLEN, waarvan de voorwaarden dagelijks, met uitzondering van den zondag, ter lezing zullen liggen ter Secretarie der Residentie.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvings billetten vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding aan hem Resident te doen geworden en bij de uitbesteding in persoon tegenwoordig te zijn dan wel zich te doen vervangen door behoorlijk daartoe gekwalificeerde personen.

SOERABAYA, 2 *Augustus* 1853.
De Wd Resident voornoemd,
SCHONCK.

(*Voor het land.*) De ondergeteekende maakt der gemeente bekend dat de gemeenschap over de *Krambangan* tusschen het *Rustenburgerpad* en de *straat achter de binnenboeijen* van af den 29 dezer tot nadere kennisgave gesloten zal zijn, vermits te dier plaatse eene nieuwe steenen brug zal worden geslagen.

SOERABAYA, 24 *Julij* 1853.
De Adsistent Residentvoor de policie,
SWERVER.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op *Donderdag den 4den Augustus* 1853.

Bij den pachter der pandjeshuizen KWEE KANGBOEN, in de *Chineesche Kamp*, van onuitgeloste PANDGOEDEREN.

Op *Vrijdag den 5den Augustus* 1853.

Voor de toko van de Heeren B. J. VAN ECK & Co., op de *Kaliemaas*, van diverse TOKO- en andere GOEDEREN.

Op *Zaturdag den 6den Augustus* 1853.

Voor het Magazijn van oorlog voor rekening van het Gouvernement van eenige onbekwame OORLOGSGOEDEREN; en

Voor het Militair kleedings magazijn van eenige KOPER EN IJZERWERKEN.

Op *Dingsdag den 8sten Augustus* 1853.

Voor de toko van den Heer G. BEHREND, in de stad, van diverse COMMISSIE-GOEDEREN.

SOERABAYA, den 3den Augustus.

— *Maandag* jl. des middags ten 12 ure, onstond alhier brand in de kampong *Kapoeran*, welke spoedig in hevigheid toenam, zoodat dezelve het achterste gedeelte der bijgebouwen van het huis bewoond door den heer *Cores de Vries* aantastte. Door spoedig aangebragte hulp was men de brand ten 3 uren meester.

— In de *Javasche Courant*, dd. 2 Julij No. 53, leest men het volgende besluit:

EXTRACTEN *uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 30sten *Junij* 1853. (N°. 2.)

Gelezen, enz.

De raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk; Te bepalen als volgt:

ART. 1. Het besluit van 30 Maart 1852 N°. 2 wordt ingetrokken.

ART. 2. Die voortaan wissels verlangt, mits niet beneden het bedrag van *f* 1000, getrokken door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* op den Minister van Koloniën, betaalbaar *zes* maanden na de dagteekening, doet daartoe aanvraag bij den directeur generaal van financien, met opgave:

a. van de hoegrootheid van den wissel;

b. van den koers, tegen welken hij die verlangt.

ART. 3. Aanvragen, later ingediend dan op den 6den dag vóór het vertrek van de eerst vertrekkende landmail, worden buiten aanmerking gelaten.

ART. 4. Na ontvangst der aanvrage in art. 2 bedoeld, wordt, zoo spoedig mogelijk, door den Gouverneur-Generaal de koers bepaald, waartegen, op dat tijdstip, Gouvernements-wissels zullen worden uigegeven.

Alle aanvragen tot dien koers en daar beneden, doch in geen geval lager dan tegen den koers van 95 pCt., worden tegen den vastgestelden koers toegestaan.

Aan den belanghebbende wordt, na de beslissing van den Gouverneur-Generaal, onmiddelijk door den directeur generaal van financien kennis gegeven, of de gevraagde wissels al dan niet zijn toegestaan en tegen welken koers.

ART. 5. De wissels worden afgegeven onder de dagteekeningen, waaronder de aanvraag blijkt geschied te zijn.

ART. 6. Zij worden tegen contante betaling uitgereikt ten kantore van den algemeenen ontvanger te *Batavia*, op den 2den dag voor het vertrek der landmail of vroeger, zoo mogelijk.

Wissels, welke belanghebbenden elders wenschen te ontvangen, worden door de zorg van den algemeenen ontvanger voornoemd verzonden, nadat het hem gebleken zal zijn, dat het geldswaardig bedrag in 's lands kas is gestort.

Ten tweede, enz.

Afschrift enz.

Accordeert met het voorschreven register,
De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

Hierop zijn door de kooplieden van *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaya* aan Z. Exc. den Gouverneur-Generaal de hieronder volgende adressen ingediend:

Aan
Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, *enz., enz., enz.*

Met den meest verschuldigden eerbied vereeren zich de Ondergeteekenden, alle kooplieden te *Batavia* Uwe Excellentie te naderen.

Het overwegend belang der zaak die zij Uwe Excellentie wenschen voor te dragen, heeft hen tot het besluit gebragt aan Uwe Excellentie dit adres aan te bieden; zij vleijen zich Uwe Excellentie daaraan hare goedgunstige en gezette aandacht wel zal willen verleenen.

Het Besluit van Uwe Excellentie dd. 30 Junij voorkomende in de *Javasche Courant* van 2 dezer, betrekkelijk de wijze waarop door het Gouvernement in den vervolge wissels op het Moederland zullen worden afgegeven, heeft bij den handelstand van *Batavia* in het algemeen, den meest pijnlijken indruk te weeg gebragt.

De Ondergeteekenden zouden vermeenen aan de hun toevertrouwde groote belangen van verschillenden aard te kort te doen, wanneer zij niet van hunne zijde door dit adres het bewijs leverden, dat zij Uwe Excellentie van dien indruk hadden wenschen te doen blijken en op bescheiden wijze Haar met de bezwaren en nadeelen aan dezen maatregel naar hun oordeel verbonden, hadden in kennis gebragt.

Tot de uiteenzetting daarvan wenschen zij thans in korte trekken over te gaan.

Het is eene algemeen bekende en erkende waarheid dat er voor Handel en Industrie, van welken aard ook, geen ongunstiger toestand kan bestaan dan ONZEKERHEID. De Ondergeteekenden vermeenen in het jongst besluit van Uwe Excellentie, den grond te zien, waaruit die toestand onvermijdelijk moet worden geboren, een toestand die op alle klassen dezer Maatschappij min of meer nadeelig zal moeten terugwerken.

Wanneer de Ondergeteekenden toch den zin en de strekking van gezegd besluit wel hebben begrepen, dan zal er voortaan twee malen 's maands, door Uwe Excellentie drie of vier dagen vóór het vertrek van iedere mail, een koers worden bepaald, tot welken aangevraagde wissels door het Gouvernement worden afgegeven. Daaruit volgt dat welke ook, de maatstaf moge zijn, naar welken die koersbepaling zal plaats hebben, die koers zal wezen variabel, zonder dat het voor den Handel mogelijk zal zijn de fluctuatien daarvan te voorzien of er zich naar te regelen, en dit is het groote bezwaar, dat naar hunne meening de Ondergeteekenden in den onderwerpelijken maatregel meenen te ontdekken.

Sedert het invoeren van het Recepis systema en de daaruit voortvloeijende en daarmede gepaard gaande vaste koers van 95% zijn alle mogelijke Handels en Industriëele ondernemingen in en op deze gewesten op die verhouding van Nederlandsch tot Indisch Courant gebaseerd geworden, hetwelk te bekend is, dan dat dit eenig nader betoog zoude vorderen of in bijzonderheden zouden moeten ontwikkeld.

Door het plotseling daarstellen van eenen variabelen wisselkoers komt alles in strijd daarmede, op onzekeren voet. Daarenboven brengt de verandering van den vervaltijd der wissels van 10 maanden tot 6 maanden dato, een maatregel dien de Ondergeteekenden op zich zelven zouden kunnen goedkeuren, door het onverwachte daarvan een schok te weeg, die in het Moederland eenen allernadeeligsten indruk zal te weeg brengen, terwijl die niet alleen voor velen onzer bij reeds aangevangen transactiën groote moeijelijkheden, maar zelfs belangrijke verliezen moet doen ontstaan. Orders op Producten tot eene bepaalde limite gegeven, kunnen niet worden uitgevoerd, want tot zeer na aan het vertrek der mail is men onzeker tot welken koers wissels zullen worden afgegeven en eene berekening van het kostende van het product is gevolgelijk ondoenlijk; als een direct nadeelig gevolg daarvan zullen alle Producten belangrijk moeten dalen en daardoor voor de industrieelen eene Crisis ontstaan, die, moeijelijk te ontwijken, voor velen van noodlottige gevolgen kan wezen.

Op den reeds zoo geschokten Lijnwaden handel moet deze staat van zaken noodwendig evenzoo ongunstig terug werken en al mogen sommigen van oordeel zijn, dat aan den invoerder eenig oogenblikkelijk voordeel te wachten staat door eene onmiddelijke verhooging ven den koers tot Pari, of zelfs ver daarboven zoo is het ontegenzeggelijk dat zoodanig voordeel slechts schijnbaar is en ruim zal worden opgewogen door een tijdelijk vermeerderenden invoer en verminderde waarde der goederen.

Het zoude voorzeker minder gepast wezen, wanneer de Ondergeteekenden aan Uwe Excellentie al de nadeelen wilden betoogen die uit den voorgestelden maatregel ook voor het Gouvernement kunnen voortvloeijen, maar zij wenschen toch dit eenig belang aan de beoordeeling van Uwe Excellentie te onderwerpen en wel, in hoeverre de genomen maatregel, op de zoo belangrijke periodieke Kofij-veilingen te *Padang* zal terug werken? naar hunne bescheiden meening zal de invloed daarvan op den te maken prijs hoogst merkbaar en ongunstig zijn.

Men zal aan Uwe Excellentie welligt betoogen, dat den *vaste* wisselkoers in geen land der wereld bestaat en eenen anormalen toestand daarstelt. De Ondergeteekenden nemen de vrijheid daartegen aan te voeren, dat ook nergens het Gouvernement duurzaam wissels afgeeft en met den handel in dat opzigt in concurrentie komt. Elders worden er welligt nu en dan voor bepaalde sommen door het Bestuur wissels op het Moederland afgegeven, maar dan geschiedt sulks tot eenen vooraf vastgestelden koers en

tot zoodanige bedragen dat dit op den gang der zaken kan influenceren. Hier daarentegen, waar het Gouvernement maandelijks zeer belangrijke sommen trekken kan, wordt daardoor de door het Gouvernement aangenomen koers *regel*, naar welken alle andere trekkers zich moeten schikken, willen zij geen gevaar loopen, hetzij de belangen hunner committenten, hetzij hunne eigenen te benadeelen.

Eindelijk zal men misschien Uwe Excellentie het uitzigt hebben geopend dat door eene verhooging van koers tot zelfs boven pari, het cijfer der aan te vragen wissels belangrijk zal toenemen; de Ondergeteekenden vermeenen bescheidenlijk, dat het afgeven van wissels zich natuurlijk regelt naar de behoefte der nemers, en dat, wanneer ook al tijdelijk eene hoogere koers aanleiding zoude kunnen geven, tot het overmaken van grootere sommen, dit duurzaam het geval niet kan wezen, terwijl eene vermindering van kapitalen daarenboven daarvan het onvermijdelijk nadeelig gevolg zoude zijn. Voorts nemen de Ondergeteekenden de vrijheid Uwe Excellentie hierbij op te merken dat de periodieke veilingen van spetie op die behoefte zeer merkbaar hebben geïnfluenceerd.

De Ondergeteekenden hebben in het bovenstaande Uwe Excellentie met hunne gemoedelijke bezwaren bescheidelijk bekend gemaakt; als slotsom hunner overtuiging daaruit voortvloeijende meenen zij te mogen vaststellen dat de onderwerpelijke maatregel hoogst nadeelig op de algemeene belangen van Handel, Scheepvaart en Industrie, zal terugwerken. Zij vervrijen zich derhalve Uwe Excellentie met het ernstig en dringend verzoek te naderen dat het Haar moge behagen, het Besluit van 30 Junij ll in nadere overweging te nemen, zoo mogelijk tot de intrekking daarvan over te gaan of wanneer dit ondoenlijk is, het gezegd Besluit zoodanig te wijzigen dat aan de voornaamste bezwaren worde te gemoet gekomen en eenmaal 's maands op een geschikt en vervroegd tijdpunt in verband tot het vertrek der Mail door het Gouvernement de koers worde bepaald tot welken wissels voor de maand bij het Gouvernement zullen verkrijgbaar zijn terwijl zij tevens zouden verlangen den veranderden termijn van 10 op 6 maanden dato eerst met 1e. Jannuarij 1854 in werking te zien gebragt.

Hetwelk doende

(WG.) *Paine, Stricker & co.*	*Metzendorff, Wilmans & co.*
Sanier, Suermondt & co.	*Burt, Myrtle & co.*
B. Kopersmit & co.	*E. Moorman & co.*
Tiedeman & vander Burg.	*Pitcairn, Syme & co.*
MacLaine, Watson & co.	*Morgan, Melbourne & co.*
de Weerdt, Ruijl & co.	*Jacometti & Landberg.*
Kreglinger, Dumaler & co.	*Voor de Oost-Indische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.*
van Ommeren, Rueb & co.	
Bahre & Kinder.	*Voor de Bataviasche Zee- en Brand-Assurantie Maatschappij*
Busing, Schröder & co.	
De Oost-Indische Maatschappij van Administratie en Lijfrente	*E. W. Cramerus.*
(Kantoor Batavia.)	*Voor de Aziatische Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij.*
D. Schuurman.	*H. Vernède.*
H. Vernède.	*Voor de Nederlansch Indische Zee-Assurantie-Maatschappij.*
Geb. Roselje & co.	
Haager & Schuurman.	*P. Tiedeman Jr.*
McEwen & co.	*Voor de Nederlansche Lloyd,*
W. Cores de Vries.	*Paine, Stricker & co.*

BATAVIA, 5 *Julij* 1853.

Aan
Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, enz., enz., enz.

De ondergeteekenden allen kooplieden te *Samarang*, nemen, mits deze de vrijheid zich eerbiediglijk tot Uwe Excellentie te wenden, ten einde met de meeste bescheidenheid ter kennis van Uwe Excellentie te brengen, hunne bezwaren tegen het besluit van Uwe Excellentie van 30 *Julij jl.*, voorkomende in de *Javasche Courant* van 2 *dezer*, betrekkelijk de uitgifte van Wissels op *Nederland* door het Gouvernement.

De indruk, welke evengenoemd besluit heeft te weeg gebragt, en de noodlottige gevolgen welke zij voorzien dat uit hetzelve voor handel en industrie zullen ontstaan, zijn van zoodanigen aard, dat zij het zich tot pligt beschouwen, ook met het oog op verschillende aan hen toevertrouwde belangen, daarvan aan Uwe Excellentie door dit adres te doen blijken.

De ondergeteekenden vinden zich hiertoe te meer genoopt, omdat naar hunne bescheidene meening, de bedoeling des Gouvernements niet zal worden bereikt met het bewuste besluit.

Tot staving van dit hun gevoelen vermeenen zij te moeten verwijzen naar den tegenwoordigen stand van zaken op *Java*, alvorens in nadere ontwikkeling te treden hunner bezwaren tegen den door Uwe Excellentie genomen maatregel.

Het kan uwe Excellentie niet onbekend zijn dat reeds sedert eenigen tijd de handel eenigzins in ongelegenheid heeft verkeerd, ten gevolge der bestaande groote moeijelijkheid in de plaatsing van Wissels op *Europa*, die thans nog te *Batavia* alleen, te vergeefs worden aangeboden voor Millioenen Guldens.

De oorzaak hiervan moet voornamelijk worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat de waarde van den *Uitvoer-handel* die des *Invoers* verre overtreft, eene daadzaak, welke te bekend is, dan dat het noodig zijn zoude, dienaangaande in verdere bijzonderheden te treden, en die, vroeg of laat, een toestand als de tegenwoordige moest doen geboren worden.

In het gebrek aan waarden, tot dekking van het *Surplus* van den Uitvoer-handel, kan *alleen* voorzien worden door uitzendingen van *Spetie* van *Europa*; slechts hierdoor zal het evenwigt kunnen hersteld worden, en vermeenen zij daarop eerbiediglijk de aandacht van Uwe Excellentie te mogen vestigen.

Wanneer nu de Ondergeteekenden het bewuste besluit, ter zake van afgave van Wissels op het Moederland, wel begrijpen, dan is het de bedoeling des Gouvernements om tegen eenen nader te bepalen en dus steeds onzekeren koers, wissels op het Moederland af te geven, echter niet lager dan tegen 95 pCt., doch betaalbaar slechts 6 maanden na dato, of in andere woorden op meer voordeelige voorwaarden dan waarop tot dus verre, wissels op *Nederland*, zoowel bij het Gouvernement als bij Particulieren, verkrijgbaar zijn geweest.

Het gevolg zal alzoo zijn, dat er fluctuatiën in den wisselkoers komen zullen, en een toestand van *onzekerheid* zal worden daargesteld, welke op alle belangen zal moeten terugwerken.

Meer nadeelig nog zal het *onzekere* van den wisselkoers, welke Uwe Excellentie zich voorbehouden heeft, telkens drie of vier dagen voor het vertrek van iedere Mail en dus twee malen 's maands te bepalen, op alle Handels-operatien met het Moederland werken, en wanneer de Ondergeteekende de vrijheid nemen Uwe Excellentie eerbiediglijk te verwijzen, naar de bezwaren, daartegen geresen bij de kooplieden te *Batavia*, en in een adres, door de meesten hunner onderteekend, aan Uwe Excellentie medegedeeld, dan toch spreekt het van zelve, dat die onzekere wisselkoers, *vooral* voor de kooplieden te *Samarang* en te *Soerabaya*, gevestigd, nadeelig werken moet, daar zij toch eerst met den stand derzelve bekend zouden raken, wanneer de Mail reeds vertrokken was en dus te laat, om hunne operatien daar naar te regelen.

Die stand van zaken, welke de uitvoering van orders op produkten op eene stapelplaats als *Samarang*, zeer bemoeijelijkt en bij eene volstrekte onbekendheid met den wisselkoers, weldra onmogelijk zal maken, heeft niet alleen nu reeds eene daling in de prijzen derzelve veroorzaakt, maar op dit oogenblik produkten schier onverkoopelijk gemaakt en bij het nadeel dat Landbouw en Industrie dus noodwendig daarbij lijden, nemen zij tevens de vrijheid, de aandacht Uwer Excellentie eerbiediglijk te vestigen, op de omstandigheid dat dit nadeel op velen hunner dreigt terug te werken, die aanzienlijke kapitalen, aan landelijke en industrieele ondernemingen gewijd hebben.

Daarbij zijn de Ondergeteekenden bescheiden van meening, en zijn zij het geheel met de kooplieden te *Batavia* eens, dat ook, wanneer de wisselkoers à pari, of zelfs boven pari, mogt komen te staan, zulks *op den duur*, de behoefte aan wissels niet kan doen toenemen. Tijdelijk zullen ten gevolge daarvan, welligt min of meer belangrijke sommen worden overgemaakt; doch ook dit komt hen voor in de tegenwoordige omstandigheden, voor de *algemeene* belangen een bezwaar te zullen opleveren, daar eene verdere vermindering van kapitalen daarvan het gevolg zijn moet. Reeds zijn ten gevolge, der zoo zeer verminderde Indische rente, vele kapitalen naar het Moederland teruggevloeid, en hoezeer zal deze, voor de kolonie zoo schadelijke omstandigheid, nog toenemen, wanneer de gelegenheid aangeboden wordt, om kapitalen in den vervolge à pari, en misschien wel, met eenig avans over te maken.

De Ondergeteekenden zullen zich gelukkig achten, indien het hen gelukt zal zijn, Uwe Excellentie te overtuigen dat de toepassing van het Besluit van den 30 Junij ll. bij meerdere nadeelen, ten gevolge zal hebben.

1e Dat de thans reeds bestaande crisis in den handel nog zal verergeren doordien de moeijelijkheid tot plaatsing van wissels zal toenemen.

2e Dat het *onzekere* van den Wisselkoers alle handels operatiën met het Moederland moeijelijk, en plaatselijk de uitvoering van orders op producten zelfs onmogelijk maakt.

3e Dat de prijzen der producten reeds gedaald, nog eene verdere daling zullen ondervinden.

4e Dat meer voordeelige voorwaarden voor de nemers van wissels, *op den duur* de behoefte aan wissels *niet* zullen doen toenemen.

5e Dat de Kolonie meer en meer van kapitalen beroofd wordt op een oogenblik, dat het gebrek aan fondsen reeds voor velen, noodlottige gevolgen hebben kan.

En naderen daarom vertrouwend Uwe Excellentie, met het eerbiedige verzoek, dat het Haar moge behagen, om ook in overeenstemming, met het verlangen van de Bataviasche kooplieden, het Besluit van den 30 Junij ll. weder in te trekken, of zoo daartegen bezwaren mogten bestaan, te bepalen dat de wisselkoers slechts éénmaal 's maands en wel onmiddelijk na het vertrek der maandelijksche Mail vastgesteld worde, ten einde zich zoowel hier, als elders op *Java*, daarnaar te kunnen regelen, terwijl het ook hun wenschelijk voorkomen zoude eenen veranderden termijn van wissels niet te doen in werking komen voor het volgende Jaar.

SAMARANG, 15den *Julij* 1853.

(W. Get.)	*Mc. Neill & co.*
„	*Dorrepaal & co.*
„	*B. Kopersmit & co.*
„	*Het Agentschap der O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente te Samarang.*
„	*G. L. Dorrepaal.*
„	*J. A. Ruhle.*
„	*Van Mannen & co.*
„	*pp. J. Knagge & co.*
	C. Damnitz.
„	*Van Den Broek en Veeckens.*
„	*Wermuth & co.*
„	*Oliphant & co.*
„	*Jacobus Hirmans.*
„	*M. A. Jasper.*

Aan
Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, enz. enz. enz.

Geven met verschuldigden eerbied te kennen de ondergeteekenden, allen kooplieden te *Soerabaya*.

Dat zij door het besluit van 30 *Junij* 1853 No. 2 met intrekking van het besluit dd. 30 *Maart* 1852 No. 2 en met het oog op de hun toevertrouwde belangens zich verpligt achten, al de bezwaren en nadeelen die door het onverwachte en plotselinge in werking brengen van bovengenoemd besluit en het onzekere dat daaruit geboren wordt voor Handel, Nijverheid en Scheepvaart, aan uwe Excellentie mede te deelen.

Dat zij echter op den voorgrond stellen, het onbepaalde vertrouwen dat zij koesteren in de wijsheid van het gouvernement van *Nederlandsch Indië*, doch zich tevens vleijen, dat het belang der zaak waarop zij de vrijheid nemen de aandacht van uwe Excellentie te vestigen, het uwe Excellentie zal mogen behagen, het adres in rijpe overweging te nemen.—

Vooreerst wenschen zij uwe Excellentie te wijzen op artikel 4 van bovengemeld besluit, volgens welk bij het Gouvernement het voornemen schijnt te bestaan, om wissels op het moederland af te geven, en dan niet lager dan tot een andere, dan den tot nu toe bestaanden koers van 95%.

Het zij ons vergund uwe Excellentie te doen opmerken dat de onzekerheid die in dit artikel bestaat allernadeeligst moet werken op den Handel.—

Welken koers kan de koopman nu in het vervolg tot basis nemen zijner berekening van de kostende prijs der producten ter uitvoering zijner orders uit *Europa?* Zulks is immers met geene mogelijkheid te doen en de belemmeringen daaruit voortvloeijende zijn voor den Handel onberekenbaar; groote verliezen, zoowel voor hier als voor het moederland, zijn daarvan het onvermijdelijk gevolg en den Handel, het zij met Eerbied gezegd, die wel eenige opbeuring noodig heeft, wordt een nieuwe slagboom in den weg gelegd die moeijelijk te overkomen zal zijn.

Ten tweede wenschen wij de aandacht van uwe Excellentie te vestigen op de bepaling in genoemd artikel alsmede in artikel 6 voorkomende, omtrent de toewijzing en afgifte van wissels; de bezwaren ons bedunkens hierin gelegen zijn de volgende:

1e. Dat het de ondergeteekenden nimmer mogelijk zal zijn van de gelegenheid in genoemde artikels gegeven te profiteeren om van 's Gouvernements wissels gebruik te maken, zelfs al is het hun bewezen dat deze meerder voordeel aanbieden dan particuliere wissels door de onzekerheid waarin men hier zal verkeeren of de wissels tot den door hun aangevraagden koers zullen verkregen worden al dan niet, en bij weigering is de onmogelijkheid waarin zij zullen verkeeren om zich tijdig van andere remisen te voorzien, ten einde aan hunne verpligtingen te voldoen en hunne committenten in *Europa* in het bezit van de hun toekomende fondsen te kunnen stellen.—

2e. Dat het een onvermijdelijk gevolg is, dat er tusschen deze plaats en *Batavia* een verschil van wisselkoers zal komen te ontstaan, die of ten nadeele van eene der beide handelplaatsen echter zeer zeker ten nadeele van daarbij belanghebbenden in *Europa* zal uitvallen en voortdurend aanleiding zal geven tot onaangenaame briefwisselingen en verlies van connexien, waartegen van hunnen kant geene maatregelen kunnen genomen worden.

3e. Gevoelen zij zich verpligt aan uwe Excellentie het bezwarende onder het oog te brengen hetwelk artikel 2 in zich bevat door de plotselinge verandering van den vervaltijd der wissels van, 10 op 6 maanden na do afgifte. De gevolgen welke reeds hiervan worden ondervonden, vermeerderd door de reeds bekrompene behoefte aan wissels uithoofde der verminderde vraag naar invoerartikelen, zijn te klaarblijkelijk dan dat wij hierover het stilzwijgen zouden mogen bewaren.— *Soerabaya* vooral, dat zich in de laatste 2 à 3 jaren met rassche schreden heeft uitgebreid en als het ware eene stapelplaats van producten is geworden, en waar de regtstreeksche handel met *Europa* van jaar tot jaar meerdere extensie erlangt, ondervindt meer dan *Batavia* de moeijelijkheid in het remboursement van gelden voor verscheepte producten door het plaatsen van wissels.

Door de onderhavige maatregel, hetzij met eerbied aan uwe Excellentie gezegd, wordt het nu bovendien onmogelijk wissels tot hoe geringe bedrag ook te plaatsen zonder belangrijk nadeel voor daarbij belanghebbenden, en waarvan de gevolgen zoo wel voor hier als voor het moederland niet te voorzien zijn.

Redenen waarom de ondergeteekenden eerbiediglijk uwe Excellentie verzoeken deze hunne gegronde bezwaren in overweging te willen nemen, het bovengenoemd besluit No. 2 in te trekken of dit onmogelijk zijnde, het zelve zoodanig te wijzigen, dat al de nadeelen daaruit voortvloeijende worden voortkomen, of wel eenen naderen tijd te bepalen waarop dit besluit zal in werking treden en zoo mogelijk met de bepaling dat met de eerste van elke maand zal bekend gesteld worden, tot welken vasten koers gedurende de geheele maand wissels verkrijgbaar zullen zijn zoowel te *Batavia* als te *Soerabaya*.

SOERABAYA, 14den *Julij* 1853.

'T welk doende

(WG.)	*P. Kervel & co.*
„	*Major Matzen & co.*
„	*F. D. Cranpré Moliere & co.*
„	per proc: *Ruijl Cramer & co.*
	P. Ruijl.
„	*Adam & co.*
„	*Fraser Eaton & co.*
„	*B. J. van Eck & co.*
„	*L. Johan.*
„	*Tiedeman & van der Burg.*
„	*Hoekstra Gijsing & co.*
„	per proc: *W. Cores de Vries.*
	R. W. Besier.

Op het adres der kooplieden van *Batavia* is door Z. Exc. het volgende antwoord gegeven:

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van* Nederlandsch-Indië.

BUITENZORG, *den* 6den *Julij* 1853.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Aan de eerste onderteekenaars van het boven omschreven adres voor de gezamelijke onderteekenaren, te kennen te geven:

Dat, indien ook al eenige bezwaren tegen het besluit van 30 Junij jl. No. 2 kunnen worden aangevoerd, de overwegende redenen, die den Gouverneur-Generaal tot het nemen van den daarbij vastgestelden maatregel hebben genoopt, niet toelaten daarin verandering te brengen, zelfs niet om de uitvoering daarvan te schorsen tot 1 Januarij 1854.

Dat, wat betreft het door de adressanten geopperde *hoofdbezwaar* tegen den bedoelden maatregel, bestaande in de onzekerheid, die het gevolg zal zijn van eenen *variabelen* wisselkoers, dit bezwaar, indien het een bezwaar kan genoemd worden, uit den aard der zaak voortvloeit, en overal elders plaats vindt.

Dat de opgave, die bij genoemd Besluit gevoegd is van hen, die Gouvernements wissels wenschen te ontvangen, is verlangd met het doel om den Gouverneur-Generaal in staat te stellen, telkens met vermijding zoo veel mogelijk van willekeur, den koers der Gouvernements wissels vast te stellen in verband met den bestaanden toestand van zaken.

Ten tweede, enz.

Extract dezes zal worden verleend aan de kooplieden Paine Stricker & Co c. s. tot informatie.

Accordeert met voors. Register,
De Adjunct-Secretaris van het Gouvernement,
(W. G.) VAN DELDEN.

(*Vervolg op pag. 4.*)

Terwijl dit alles in de hut van Oom Tom voorviel, had er in de kamer van zijnen meester een geheel ander tooneel plaats.

De handelaar Haley en de heer Shelby zaten te zamen aan eene met papieren en schrijfbehoeften overdekte tafel.

De heer Shelby telde eene bundel schuldbewijzen, welke hij daarna aan Haley overgaf, die ze ook nakeek.

— Alles in orde, zeide de handelaar, nu hebt gij nog dit te onderteekenen.

De heer Shelby trok het papier tot zich en teekende even als iemand, die zich haast eene onaangename zaak af te doen. Gereed zijnde, gaf hij het over met het resterende geld. Haley haalde daarop uit een oud valies een perkament en bood het, na het een oogenblik ingezien te hebben, Shelby aan, die er met eene kwalijk verborgene levendigheid naar greep.

— Wel! nu is de zaak afgeloopen, zeide de koopman.

— Ja, afgeloopen, antwoordde Shelby afgetrokken, en een diepen zucht loozende, herhaalde hij nogmaals: — afgeloopen.

— 't Schijnt, dat gij er niet erg in uw schik mee zijt, vroeg de handelaar.

— Haley, zeide Shelby, ik hoop dat gij nooit uwe belofte vergeten zult van Tom niet te zullen verkoopen zonder te weten aan wien.

— Wat? en gij hebt dat zelf zoo op het oogenblik gedaan. Mijnheer.

— Gij weet zeer wel, dat omstandigheden mij gedwongen hebben, antwoordde Shelby trotsch.

— Welnu! Gij weet, dat die mij ook kunnen dwingen, gaf Haley ten antwoord. — Echter zal ik zooveel mogelijk mijn best doen om Tom een goeden meester te bezorgen; en wat mij zelve aangaat, behoeft gij niet bang te zijn dat ik Tom hard behandelen zal. Heb ik reden om God te danken, dan is het daarvoer, dat hij mij nooit wreed deed zijn.

Naar de uitlegging, die de koopman vroeger omtrent zijne menschlievende beginselen gegeven had, kon deze betuiging Shelby niet zeer gerust stellen; doch daar het in de tegenwoordige omstandigheden niet anders kon, vergenoegde hij er zich mede; en terwijl de handelaar in stilte vertrok, stak hij eene sigaar op, om zich afleiding te geven.

HOOFDSTUK V.

Zieleaandoeningen van menschelijke koopwaar bij het veranderen van eigenaar.

De heer Shelby en zijne echtgenoot waren in hun slaapvertrek teruggekeerd; en terwijl eerstgenoemde zich in eene leuningstoel uitstrekte, en de met den avondpost aangekomene brieven doorliep, was zijne vrouw bezig met hare zoo kunstig gevlochtene en netjes opgemaakte haren los te maken. Zij had Eliza, wier bleekheid en roodgeweende oogen haar waren opgevallen, verschoond om hierbij tegenwoordig te zijn, en naar bed gezonden; deze ongewone bezigheid, bragt haar van zelf terug op het gesprek, dat zij in den loop van den morgen met de mulattin gehouden had, en zich tot haren echtgenoot wendende, zeide zij onverschillig:

— 't Is waar ook, Arthur, wie was toch die onbehouwen kerel, die heden middag met u gegeten heeft?

— Hij heet Haley, antwoordde Shelby, zich ongerust in zijne stoel bewegende, en de oogen stijf op den brief gevestigd houdende, dien hij in zijne hand had.

— Haley? wie is hij, en wat kon hij hier te doen hebben?

— Wel! hij is een man met wien ik gedurende mijn laatste verblijf te Natchez eenige zaken had.

— En was dat de reden, waarom hij zich hier zoo dadelijk te huis gevoelde, en zich ten eten vroeg, zeg?

— Wat? ik heb hem genoodigd. Ik moest met hem afrekenen.

— Is hij ook een slavenhandelaar? vroeg mevrouw Shelby, eenige verlegenheid in haars echtgenoots houding bemerkende.

— Wel, mijn beste, wie heeft u da' in het hoofd gebragt? antwoordde Shelby de oogen opslaande.

— Niemand. Alleen kwam Eliza na het middagmaal zeer gejaagd en beangst bij mij, klagende dat gij met een slavenhandelaar over haren zoon in onderhandeling waart; die aardige kleine knaap.

— Zeide zij dat, hé? vroeg Shelby de oogen wederom op het papier vestigende, zonder echter te bemerken, dat hij het onderste boven voor zich had.

Het zal toch uitkomen; van daag of morgen, zeide hij stil tot zich zelven.

— Ik vertelde Eliza, ging mevrouw Shelby voort, dat zij mal was zich zoo ongerust te maken en dat gij nooit met zulk soort van menschen iets te doen had. Bovendien, ik weet dat gij nooit een uwer negers verkoopen wilt; nog minder aan zulk eenen vent.

—Ja, Emilia! zoo heb ik altijd gemeend en gezegd; maar de waarheid is, dat mijne zaken zoodanig in den war zijn, dat ik eenigen mijner slaven zal moeten verkoopen.

— Aan dien man? onmogelijk! dat meent gij niet, Shelby.

— Het spijt mij u te moeten zeggen, dat het maar al te waar is. Ik ben overeengekomen Tom te verkoopen.

— Wat! onzen Tom? dien goeden, braven man die van kinds af uw getrouwe dienstknecht is geweest! O mijnheer Shelby! gij hebt hem immers zijne vrijheid beloofd. Wij hebben er immers honderd malen met elkanderen over gesproken. O! nu kan ik alles gelooven. Nu kan ik ook gelooven dat gij den kleinen Hendrik, het eenige kind van de ongelukkige Eliza, mede hebt kunnen verkoopen, zeide mevrouw Shelby op smartelijken en verontwaardigden toon.

— Ja, gij moet toch alles weten; het is zoo. Ik ben overeengekomen Tom en Hendrik te verkoopen; en ik zie niet in waarom ik als een monster moet beschouwd worden, omdat ik datgene doe, wat anderen dagelijks doen.

— Maar waarom koost gij juist dezen onder allen uit? Waarom juist hen verkocht, als gij toch moet verkoopen.

— Omdat zij het meeste waard zijn; daarom. Als gij wilt, kan ik echter een ander kiezen. De vent deed een hoog bod op Eliza.

— De ellendeling! zeide mevrouw Shelby op driftigen toon.

— Doch uit eerbied voor uwe gevoelens, heb ik er geen oogenblik naar willen luisteren. Mij dunkt, daarvoor zijt gij mij wel eenigen dank schuldig.

— Mijn beste, zeide mevrouw Shelby zich eenigzins herstellende, — vergeef mij; ik ben te driftig geweest. Ik was verrast, en hierop geenszins voorbereid. Maar o! gij zult mij wel vergunnen voor die ongelukkige schepsels in den bres te springen. Tom is een edelaardig, getrouw mensch, al is hij zwart. Ik geloof, Shelby, dat hij, als het noodig was, zijn leven voor u zou stellen.

— Ik weet het; maar wat baat het, ik kan mij zelven niet helpen.

— Waarom geene geldelijke opoffering gemaakt? Ik wil er volgaarne in medehelpen. O mijnheer Shelbij! ik heb beproefd, — getrouwelijk beproefd, zoo als het eene Christin betaamt — mijne pligten omtrent deze arme, eenvoudige, afhankelijke wezens te betrachten. Ik heb voor hen gezorgd, gewaakt, hen onderrigt, ik bestuur sinds jaren al hunne kleine zorgen en genoegens; en hoe kan ik mij ooit weder met opgeregten hoofde onder hen vertoonen, wanneer wij, om eene kleine ellendige winst, den getrouwen, braven Tom verkoopen, en hem in één oogenblik ontscheuren aan alles, wat wij zelven hem geleerd hebben, te beminnen en te waarderen? Ik heb hen de huiselijke pligten van ouder en kind, van man en vrouw ingeboezemd; en hoe kan ik het thans verdragen, openlijk te moeten erkennen, dat er voor ons geene banden, geene pligten en geene betrekkingen, hoe heilig ook bestaan, die tegen geld kunnen opwegen? Ik heb dikwijls met Eliza over haren zoon gesproken, over haren pligt als christin, om over hem te waken, voor hem te bidden, en hem als christen groot te brengen, en wat moet ik nu zeggen, als gij hem van haar losscheurt en verkoopt, ziel en ligchaam, aan een gemeen beginselloos man? Ik heb haar steeds voorgehouden, dat ééne ziel meer waard is dan al de schatten der aarde; en hoe zal zij mij gelooven, wanneer zij ons eensklaps veranderd vindt, en haar kind verkoopen ziet, welligt tot verderf van beide ligchaam en ziel?

— Het spijt mij dat gij er zoo bedroefd over zijt, Emilia; het spijt mij, zeide Shelby. — Ik eerbiedig uwe droefheid, ofschoon ik er niet zoodanig in deelen kan; maar ik verzeker u plegtig, er is niets aan te doen; ik kan mij zelven er niet uitredden. Ik had het u niet willen vertellen, Emilia, maar ronduit gezegd, ik moest die twee, of alles verkoopen. Haley is in bezit geraakt eener hypotheek, welke, zoo ik hem niet in tijds had te vreden gesteld, onze geheele ondergang zou geweest zijn. Ik heb gezocht, geleend, alles bijeen geschraapt, ja, haast gebedeld; en de prijs van deze twee slaven ontbrak er nog aan. Ik heb ze dus wel moeten verkoopen. Haley had nu eenmaal zin in den knaap gekregen; hij wilde de zaak op deze wijze, en niet anders schikken. Ik was in zijne magt, en moest toegeven. Was dat niet beter, dan alles te moeten verkoopen?

Mevrouw Shelby stond als van den donder getroffen. Zich daarna tot haar toilet wendende, bedekte zij haar gelaat met de handen, en barstte in snikken los.

— Dit is de vloek van God over de slavernij! — eene bittere, allervervloektste instelling! — een vloek voor den meester, een vloek voor den slaaf! Ik was dwaas, toen ik meende, dat ik uit zulk een doodelijk kwaad nog iets goeds zou kunnen te weeg brengen. Het is eene zonde, slaven te bezitten, onder wetten gelijk de onzen; ik heb dat altijd gevoeld. Ik dacht het zelfs toen ik nog een meisje was; en dacht het nog des te meer toen ik mijne belijdenis had gedaan; maar ik geloofde het kwaad te kunnen verzachten; ik geloofde door zorg en onderrigting het lot mijner slaven beter dan vrijheid te kunnen maken. Zottin die ik was!

— Wel vrouw! gij wordt geheel een afschafster.

— Afschafster? indien zij zooveel omtrent de slavernij weten als ik, dat zij dan hun mond opendoen. Zij behoeven het ons niet te vertellen; gij weet, dat ik het houden van slaven nimmer als wettig beschouwd heb.

— Wel, hierin verschilt gij met andere wijze en brave lieden. Herinner u de preek van den laatsten Zondag.

— Ik wil nooit meer zulke preeken hooren. Welligt kunnen de geestelijken het kwaad niet genezen; maar het te verdedigen, stuit mij tegen den borst. En ook gij waart niet met die preek ingenomen.

— Zonder twijfel, hernam Shelby, ik moet bekennen, dat die geestelijken de zaken dikwijls verder drijven, dan wij arme zondaars durven te doen. Wij, wereldsche menschen, moeten veel door de vingers zien, en alzoo deel nemen aan datgene, wat niet strikt regtvaardig kan genoemd worden. Maar wij hebben niet gaarne, dat vrouwen of geestelijken de zaken verder drijven dan wij. Doch mijne beste, ik vertrouw dat gij de noodzakelijkheid mijner maatregelen zult inzien. Ik kon niet anders handelen.

— Ja, helaas! antwoordde mevrouw Shelby, een gouden horologie tusschen hare vingers draaijende. — Mijne kleinodiën hebben weinig waarde, maar zou ik met dit horologie niet wat kunnen uitrigten? Ik heb het zeer duur gekocht. O! kon ik ten minste het kind van Eliza redden; ik zou er alles voor willen opofferen.

— Het spijt mij, Emilia, dat gij u deze zaak zoo aantrekt, het kan toch niets baten. De zaak is geschied. Het verkoopcontract is geteekend, en in handen van Haley. Gij moogt wel dankbaar zijn, dat het niet erger is afgeloopen. Die man had het in zijne magt, om ons ongelukkig te maken; nu zijn wij van hem af. Waarlijk indien gij hem zoo kendet als ik, zoudt gij begrijpen hoe groot het gevaar was.

— Is hij dan zoo wreed?

— Dat juist niet; maar hij heeft een hart van steen; hij leeft slechts voor handel en winsten; hij is een koelbloedig man, die nooit aarzelt, en onverbiddelijk als de dood is. Hij zou zijne eigene moeder verkoopen, als er wat bij te verdienen was, zonder haar daarom kwaad toe te wenschen.

— En zulk een ellendeling is de eigenaar van onzen braven Tom en van het kind van Eliza?

— Ja, mijne beste, om u de waarheid te zeggen, het gaat ook mij aan het hart; ik kan er niet aan denken: morgen ochtend wil Haley, die nog al haastig is, zijnen eigendom in bezit nemen. Ik zal maar heel vroeg uitgaan, want ik durf Tom niet zien; ga ook gij ergens naar toe, en neem Eliza mede, op dat haar zoon verdwijne gedurende hare afwezigheid.

— O neen! zeide mevrouw Shelby. Neen! ik wil volstrekt geene medepligtige dier barbaarschheid zijn. Ik wil den ouden Tom gaan zien. God sta hem in zijnen nood bij! Zij zullen zien dat hunne meesteres voor en met hen kan gevoelen. Wat Eliza betreft, o! ik durf er niet aan te denken. De Heer vergeve het ons! Wat hebben wij toch gedaan, dat hij ons met deze wreede noodzakelijkheid bezoekt!

Dit gesprek was door eene persoon gehoord, wier tegenwoordigheid de beide echtgenooten niet verwacht hadden. Het slaapvertrek belendde aan eene groote binnenkamer, wier deur in de galerij uitkwam. Toen Eliza door mevrouw ter ruste was gezonden, kwam dit vertrek in hare koortsachtige, opgewonden verbeelding; zij verborg er zich in, en aan de reten der deur liggende, ging er geen woord van het onderhoud voor haar verloren.

Toen alles in rust was, stond zij op en sloop stil weg. Bleek, bevende, met te zamen geperste lippen, was zij geheel veranderd, en niet meer dat bedeesde, zachte schepsel van vroeger. Voorzigtig ging zij den gang door, stond één oogenblik stil bij de deur van hare meesteres, en hief de handen wanhopig ten hemel, waarna zij haar eigen vertrek binnentrad. Het was een klein, zindelijk kamertje. Hier is het heldere, zonnige venster, waarvoor zij zoo vaak al zingende had zitten naaijen; hier staat hare kleine boekenkast, en verschillende andere kleinigheden en versierselen, welke zij op onderscheidene kersfeesten ten geschenke had gekregen; hier hare eenvoudige kleêrkast, hier in het kort, is haar huis; maar, o! het was voor haar een gelukkig huis geweest. Doch dáár op het bed ligt haar sluimerende zoon, zijne welige lokken golven onachtzaam langs zijn schuldeloos gelaat, zijne rozenlippen zijn half geopend, zijne kleine mollige handjes liggen over de deken uitgestrekt, en een glimlach verheldert zijne gelaatstrekken.

— Arme jongen, arme Hendrik! zeide Eliza, — zij hebben u verkocht! maar uwe moeder zal u toch redden!

Geen enkele traan viel op dat bed der smarten. In zulke moeijelijke oogenblikken kan het oog geen tranen geven; het hart stort in stilte bloedtranen — droppel voor droppel. Eliza nam een stuk papier, en schreef haastig:

„ O mevrouw! Geloof niet dat ik ondankbaar ben, — beoordeel mij niet te hard. — Ik heb alles gehoord, wat gij heden avond met meester gesproken hebt. — Ik wil beproeven mijn kind te redden. — Gij zult het mij niet ten kwade duiden! God zegene en beloone u voor al uwe goedheid!"

Na dit briefje haastig digt gemaakt en ergens neergelegd te hebben, haalde zij uit eene latafel eenige kleederen van Hendrik, maakte er een pakje van en bond het stevig om haar middel, en zoo ver ging hare moederlijke voorzorg dat zij, zelfs in die oogenblikken van angst en verschrikking, niet vergat er een weinig van zijn geliefkoost speelgoed bij in te knoopen. Alleen hield zij een met bonte kleuren beschilderden papegaai er buiten, om hem daar mede bezig te houden, als zij hem wekken moest. Het kostte haar eenige moeite den kleinen slaper te doen ontwaken; maar na eenige herhaalde pogingen zat hij overeind, met den vogel spelende; terwijl zijne moeder zich kleedde om uit te gaan.

— Waar gaat gij heen, moeder? vroeg hij, toen zij zijn jasje en zijnen hoed voor den dag haalde.

De moeder zag hem strak in de oogen, zoodat hij alras begreep, dat er iets buitengewoons moest gebeuren.

— Stil, Hendrik! zeide zij, spreek zoo luid niet, zij zullen ons hooren. Er is een boos mensch gekomen, om den kleinen Hendrik aan zijne moeder te ontroeven, en hem in het donkere hok te brengen; maar moeder zal het niet toelaten. Zij wil hem zijn jasje aantrekken en zijn hoedje opzetten en met hem wegloopen, zoodat die leelijke kerel hem niet meer vinden kan.

(Vervolg hierna.)

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN

27 Julij H. Thiel, van Ngawie; C. F. B. Pasquè, van Batavia; C. Oostziek, van Ngawie; D. Vreede, en J. Worthington, beide van Batavia.— 29 Julij M. J. Parijsz, van Ngawie.— 30 Julij Eberlijn, van Ngawie; C. V. Bechade, van Passoeroean; G. R. deVos, van Sumanap.— 1 Augustus P. Beets, van Passoeroean; S. Parijsz, van Bodjonegoro; W. J. A. Bake, van Bezoekie.—

HOTEL MONTOFT.

26 Julij. van Reede en Schmidt, beiden van Batavia; 28 Julij. van der Held en Jaski, beiden van Batavia.— 1 Augustus Bicker Caarten van Modjokerto.

MARINE HOTEL.

27 Julij De Neufville, en Ross, beide van Krian; Wassenhorn, van de Reede.— 30 Julij van Oekelen en famille, van Soerabaya.— 1 Aug. Lorents, van Panaroekan; Bake, van Bezoekie.—

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN:

M. Hofland, Testing, D. Toeban 18 Junij.— C. Gastman, Krieger, Z. Herwijnen 23 Julij.— Baronnesse van Heekeren, tot Walien, Baronnesse van Wijnbergen, Buitenzorg Z. 18 Julij.— M. A. van Zel, van der Veer, D. Padang 13 Julij.— M. S. Kroesen, Tromp, Z. Sambas 13 Mei.— A. C. Mumkes, Coldenhoff, D. Ternate 9 Maart.— A. Graichem, Varkevisser, D. Pasoeroean 30 Julij.

ONDERTROUWD.

S. Beijers van der Vlugt met A. S. W. C. Waterloo.

GETROUWD:

A. Jacometti met M. H. Beth, Batavia 20 Julij.— W. van der Lee met Th. Bouché, Batavia 23 Julij.— C. L. von Valentini met M. H. Harbig, Menado 15 Julij.— J. A. Durand met C. C. P. Razij, Soerabaya 27 Julij.

OVERLEDEN:

G. J. Zaalberg, Soerabaya 52 j. 9 Julij.— C. Willer, Schimpf, Pontianak 24 Mei.— Het kind van W. C. Filet, Batavia 20 Julij.— P. van der Arend Roon, Sumanap 14 Julij.— G. Brakel, Muntok 13 Julij.— G. J. Haak, Samarang 24 Julij.— J. W. Coppen. 2 j. Pasoeroean 14 Julij.— W. M. Brust, 32 j. Pasoeroean 23 Jutij.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*
Julij.	27	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	28	Nederl.	Maria Adriana.	S. van der Held.	Batavia.
„	—	„	Dionysia Catharina.	C. J. Jaski.	„
„	29	Nederl. Ind.	Blora.	H. Holtz.	Amboina.
„	30	„ „	Fathool Wahap.	Said Abd. b. Jaffar b. Maharie.	Macasser
„	—	„ „	Saijan Maschkoor.	Hadjie Oesoop.	Banjermassing.
„	—	„ „	Hoksing.	Kwee Kethy.	Grissee.
Aug.	1	„ „	Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Julij.	26	Nederl.	Schoonderloo.	A. F. Marmelstein.	Nederl. over Tjilatjap.
„	26	Nederl. Ind.	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia „ Samarang.
„	—	Nederl.	Graaf van Nassau.	E. Sanders.	Nederl. „ Probolingo.
„	—	Nederl. Ind.	Marzoek.	Said Achm. b. Aidroos b. Segaf.	Batavia „ Grissee.
„	30	Nederl.	Caroline.	A. A. Graswinckel.	Sumanap.
„	—	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	31	Nederl.	Borneo.	C. C. Hansen.	Nederl. over Pasoeroean.
Aug.	1	Zr. Ms.	stoomschip Borneo.	komm. lt. 1e kl. W. J. C. v. Kattendijke.	koers stellende om de west.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederl.	Doggersbark.	Kerkhoven.	Nederland.	Tiedeman & van der Burg.
Bremersche	Baltimore.	H. Jacobs.	„	Granpré Molière & Co.
Nederl.	India.	Rijken.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Schouwen.	Van Reede.	„	„ „
„	Maria Adriana.	Van der Held.	„	Tiedeman & van der Burg.
Engelsche	Elize Hunter.	E. Whitefield.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Nestor.	J. Keyle.	„	Adam & Co.
Nederl. Ind.	Arief Bandjarmaas.	Mohamat Ariep.	Banjermassing.	Gezagvoerder.
Nederl.	Valpharaiso.	Kernkamp.	Nederland.	Tiedeman & van der Burg.
„	Christina.	H. Kramer.	„	Fraser Eaton & Co.
Nederl. Ind.	Ternate.	W. Favenier.	Ternate.	Van Eck & Co.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Ned. Ind. bark *Saijan Maschkoor*, Een militair. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Langen Lamongan*, de heeren Etty, Gill, 2 Arabieren en 1 Javaan.—

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heer P. Buchan, Mejufv. M. J. Smith en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtkorvet Nehalenia; advies-brik Pijlades, schoener Banka, stoomschip Sarmame, Gouv. schoener Haai; de schepen Wadie Atool Rachman, Biesbosch, Het Schoon Verbond, Neptunus, John Ritson, Doggersbank, stoomschip Java; de barken Fatal Maän, Valparaiso, Fatal Hair, Christina, Jonge Jan, India, Nestor, Baltimore, Schouwen, Arief Banjermaas; de brikken Eliza Hunter, Royal Exchange; de schoeners Fathal Rachman thans hern. Selaparang, Hapsing thans hern. Pantes, Anna Johanna, Ternate en Goansing.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

16 Julij. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

17 Julij. het Ned. schip *Europa*, gezagv. D. Keus, van Soerabaya.

22 Julij. de Ned. Ind. bark *Tagal*, gezagv. J. F. H. Göbel, van Soerabaya.

24 Julij. het Ned. schip *Prins Hendrik*, gezagv. J. Goekoop, van Port Philips Melbourn.

25 Julij. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

25 Julij. het Ned. schip *Anna en Elisa*, gezagv. P. Arenspoot, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

19 Julij. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya, passagier Lim Goantan.

19 Julij. het Ned. schip *Staatsraad Baud*, gezagv. de Jong, naar Amsterdam, passagiers 4 gepasp. Militairen.

26 Julij. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

30 Julij. het Ned. schip *Oost-India Pakket*, gezagv. B. Bakker, naar Amsterdam.

Aan- en uitvoer te Pasoeroean van 16 tot en met 30 Julij 1853.

Naar Amsterdam met het Ned. schip *Staatsraad Baud*, gezagv. DE JONG.

1410 picols Gouvernements koffij.

Naar Amsterdam met het Ned. schip *Oost-India Pakket*, gezagv. B. BAKKER GZN.

$8801^{96}/_{100}$ picols Gouvernements suiker en 4560 picols Gouvernements koffij.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

27 Julij. de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, von Balie Badong, passagier M. J. Lange.

Schepen liggende ter reede.

De Ned. schoener Vm.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

30 Julij. de Ned. Ind. schoener *Fathool Haer*, gezagv. Said Alie bin Mohamat Molahaila, van Koepang.

VERTROKKEN.

27 Julij. het Ned. Ind. schip *Djoedoel Wadoet*, gezagv. Said Sech bin Hoesin Asegaf, naar Padang.

Schepen liggende ter reede.

De barken El Machlaar, Charlotta, Salma, Fatahool Haer, brik Sie Kanoegraban, schoeners Sophia, Indram Eljoesoor, Vorstelijk Genoegen, Fathal Moebarak, Sumanap, Sie Damar, Maria, Mifrejoel Moelook, Koempoolmaas en Fathool Haer.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 26 Julij tot en met 1 Augustus 1853.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *Maria Adriana*, gezagv. S. VAN DER HELD, agent TIEDEMAN & VAN DER BURG.

7 kn. manufacturen, 200 vs. boter, RUIJL CRAMER & Co.; 12 kn. Edammer kaas, 24 kn. provisiën, GEZAGVOERDER.

Van Batavia en Samarang per de Ned. stoomboot *Banda*, gezagv. SCHMIDT, agent CORES DE VRIES.

4 kn. manufacturen, ADAM & Co.; 6 coll. diverse goederen, CORES DE VRIES; 6 kn. modewaren, 1 kt. hemden, 1 kt. bloemen, 1 kt. handschoenen, 1 kt. hoeden, 1 kt. zijde stoffen, 1 kt. parfumeriën, 1 kt. lavender, VAN ECK & Co.; 15 kn. en ks. wijn, bier, likeur en theekopjes, $16/2$ ks. man. sigaren, FRASER EATON & Co.; 1 kt. goud gallon, VAN ECK & Co.; 1 kt. lampen, ADAM & Co.; 1 kt. boeken HAGEMAN; 1 dozijn stoelen, CORES DE VRIES; 1 kt. galanteriën, VAN ECK & Co.; 1 kt. boeken, CORES DE VRIES; 6000 st. aan sp. matten, CORES DE VRIES; 3 kn. regalen, FRASER EATON & Co.; 2 kn. kain pandjang, 1 monster kistje, 2 vn. vleesch, CORES DE VRIES; 1 kt. zijde goederen, ADAM & Co.; 1 kt. zijde goederen, GUSTAV BEHREND; 1 vt. ijzerwerk, KARTHAUS; 1 kt. Russ linnen, 1 pakje, VAN RAALTEN & KOCKEN; en eenige lijnwaden, manufacturen en kleinigheden, DIVERSE ARABIEREN.

Van Batavia per het Ned. stoomschip *Java*, gezagv. C. KEMISH, agent FRASER EATON & Co.

1 baal kain pandjang, 1 baal zwt. laken 43 kn. gedr. katoenn, FRASER EATON & Co.; 95 zn. salpeter, N. H. M., 88 kn. ongebl. en kat. goederen, ADAM & Co.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Blora*, gezagv. H. HOLTZ agent A. DUIJSHART.

5 kn. gedr. katoen, 2 kn. gev. katoen, 13 kn. wit katoen, 1 kt. gedr. katoen, 2 kn. gev. katoen, 1 kt. wit katoen, 1 kt. catonetten, 5 kn. wit katoen, 1 kt. gedr. katoen, KERVEL & Co., 4 kn. provisiën, ADAM & Co.; 1 pak gelakt leder, 2 kldrs. traan, ORDER. 1 kt. laken, ADAM & Co.

Van Makassar per de Ned. Ind. bark *Fatahool Wahap*, gezagv SAID ABDULLA BIN JAFAR MAHARIE, agent SECH MOHAMAT BIN SMEER.

$284^{41}/_{100}$ pic. kapas, $25^{21}/_{100}$ pic. was, N. H. M.; 8 pic. was, SECH SAID BIN ALIE; 35 vs. loodwit, 10 paarden, GRANPRÉ MOLIERE & Co.; en eenige meubilaire goederen en restant provisiën, toebehoorende aan den benoemden Resident van Soerabaya en den benoemden Assistent-Resident van Modjokerto.

Van Batavia per het Ned. schip *Dionijsia Catharina*, gezagv. C. J. JASKI, agent FRASER EATON & Co.

168 bn. koffijzakken, 14 staven rond ijzer, 22 bossen rond ijzer, 15 platen ijzer, 15 platen ijzer, 3 staven ijzar, 1 stuk ijzer, 2 kn. plaat ijzer, 45 kn. katoenen, 65 bn. drills, 1 monster kistje. ORDER, 1 klok, MEERTENS; 6 ks. wijn, MAJOR MATZEN & Co.; 7 kn. wijn, CORES DE VRIES; 12 kn. wijn, MAJOR MATZEN & Co.; 3 kn. droogerijen, 1 kt. glaswerk, 2 kn. droogerijen, 8 kn. chemicalien, ORDER, 9 pn. lijnwaden, 4 kn. instrumenten, VAN ECK & Co; 62 bosse stukken, 15 kn., 1 bak ijzerwerk en machneriën, GRANPRÉ MOLIERE Co., 62 coll. ijzerwerk, 114 st. ijzerwerk, 1 kt. ijzerwerk, 5000 vuurvaste steenen, FRASER EATON & Co.; 1 kt., 8 vs. provisië 2 zwarte. potten, 1 kt. manufacturen, 5 coll. provisiën. 1 kt. sigaren, 1 kt. provisiën, 1 kt. pendule, 1 kt. kramerijen, ORDER; 2 kn. lam- pen en glaswerk, ORDER.

UITVOER.

Naar Amderdam viâ Probolingo per het Ned. schip *Graaf van Nassau*, gezagv. E. SANDERS.

$400^{26}/_{100}$ pic. tin, 100 pc. rotting N. H. M.

Naar Ned. viâ Passoeroean per het Ned. schip *Borneo*, gezagv. C. C. HANZEN.

125 pic. rotting, 826 krandjang suiker, $3204^{38}/_{100}$ pic., 3000 pic koffij, N. H. M.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. stoomboot *Banda*, gezagv. SCHMIDT.

$127^{31}/_{100}$ pic. was, SIKM SAM SING; 692 st. bladkoper, 1 kt., 1 pak koperwerk, spijkers, SAID HASSAN BARAKOAN; 12 kn. kaijoe poetie olie, SECH NASSAN ATAMIMIE; 1 kt. koopmanschappen, GEUKEN; 40,000 st. aan zilvermunt, N. H. M.; 7 kn. cambriks, FRASER EATON & Co.; 1 kt. kain, RUIJL CRAMER & Co.; 2 kn. pendule, 10 pn. Jav. sigaren, PONS; 14 pic. was, LIEM PIKSIOE; 2 bn. damast, 2 kn. madapollams, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 5 bn. gedr. katoen, 1 ijzerrad, FRASER EATON & Co.; 20 kn. katoen, 1 kt. sokken, ADAM & Co.

MARKTPRIJZEN.

SUIKER No. 16 per picol *f* $11^1/_2$ à *f* 12.—
Id. „ 15 „ „ Nominaal.
Id. „ 14 „ „ „
Id. „ 13 „ „ „
Id. „ 12 „ „ „
KOFFIJ per picol *f* 24 à *f* 25.—
RIJST (CARGA) per koijang *f* 105 à *f* 110.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 110 à *f* 125.—
KOEHUIDEN per 100 p. à *f* 240.—
ARAK per legger. *f* 45.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 22.—
OLIE (KATJANG). *f* 18.—
KADJANG MATTEN. *f* 10.—
ROTTING *f* $5^1/_2$ à *f* 6.—
VRACHTEN op *Holland* *f* 100. — (*Nominaal.*)
Id. op *Engeland* £ 4. — „
Id. op het *Vasteland* £ 4. à £ 4.10.—
WISSELS op *Holland* 6 maanden. —
Id. op *Engeland* $11^1/_2$ per £ 6 maanden. —
Id. op *Singapoer* 2.95 per dollar. 10 dag.
Id. op *Canton* 3.10 „ „ 14 dag.
SPAANSCHE MATTEN *f* 3.— à *f* 3.10.—
MEXIKAANSCHE DOLLARS *f* 2.75 à *f* 2.90.—
SOVEREIGNS *f* 11.75 à *f* 12.—
DOUBLONS *f* 40 à *f* 42.—
TIEN GULDEN STUKKEN *f* 10.50 à *f* 10.75.—
OUDE DUCATEN *f* 7.—
NIEUWE „ „ 6.75.—
SYDNEY'S GOUD pr. 2 matten zwaarte *f* 92.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 7den Augustus des morgens ten half 9 uur.
Ds. SCHEUER.
Doopsbediening.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag, den 7den Augustus des morgens ten half 9 uur.